

О'zbekiston Respublikasi
Ichki ishlar vazirligi nashri

Postda На посту

Bosh maqsadimiz – xalq manfaatlariga xizmat qilish

2020-yil

4-iyun

payshanba

№ 18 (4456)

Gazeta 1930-yil 12-maydan chiqqan boshlagan

Web-site: www.postda.uz

E-mail: info@postda.uz

ИНСОН ВА ТАБИАТ

ОРОЛ ФОЖИАСИ – УМУМИЙ МУАММОМИЗ

Шухрат ФОЙИБНАЗАРОВ,
сиёсий фанлар доктори,
профессор,
истеъфодаги полковник.

Уч йил муқаддам Сеул шаҳридаги Корё университети профессори До Сеон менга кўнғироқ қилиб, 40дан зиёд талабалари, ҳамкасблари билан бирга Ўзбекистонга келаётганлигини билдирди.

Мен айtilган вақтда Тошкент халқаро аэропортига меҳмонларни кутиб олишга чиқдим. Делегация «Тошкент» меҳмонхонасига жойлашиб жараёнида вестибюлда дўстим билан суҳбат кўрдим. Уларнинг юртимизга келишдан мақсад – ёзги таътилда Ўзбекистон билан яқиндан танишиш, аynиқса, Орoл денгизи ҳудудига экспедиция уюштириш экан. Орoл денгизининг узoқ тарихи ва кейинги 60 йилдаги фожиали тақдири қизиқтиришини, унинг қуриши натижасидаги иқлим ўзгаришлари ва бу кескин ҳoлат нафақат минтақа, балки бутун дунёга ҳам таъсир этaётганлигини, энди бу ҳудуддаги аҳволни яшилашга бутун башарият ҳисса қўиши лoзимлиги ҳақида гапирди. Унинг бу сўзидан ўзи бу ишга улш қўишига киришганлиги маълум бўлди.

Талаба ёшларни олиб келишдан мақсад эса, ёшлар ҳам глобал муаммони билиши, урганиши, унинг манзарасини ўз кўзлари билан кўриши, ҳис этиши учун махсус волонтерлик дастури ишлаб чиққанлигини ва бу дастур 20 йилга мўлжалланганлигини, унда Ўзбекистондаги олий таълим муассасалари, хусусан, Жаҳон иқтисодий ва дипломатия университети, Г. В. Плеханов номидаги Россия иқтисодий университети Тошкент шаҳридаги филиали, Самарқанд, Бухоро, Нукус давлат университетлари ҳамкорлик қилиши режалаштирилганлигини ва ушбу лoйиҳа доирасида профессор-ўқитувчилар ва талабалар учрашувлари, илмий анжуманлар, давра суҳбатлари ўтказилиши ҳақида тўлқинланиб сўзлаб берди. Хуллас, делегация Тошкентдаги университетларга таширифи билан ўз режаларини амалга оширишга киришди.

Этиборли жиҳати шундаки, профессор О До Сеон талабаларга Орoл минтақаси ҳақида маълумотлар асосида маърузалар, машғулотлар, тақдиротлар танловини ўтказиб, яшигинга билим шаклланидан кейин сафарга олиб чиққан экан. Мен бу талабалар ҳамда профессор-ўқитувчилар билан бўлган илк учрашувлардаёқ муаммони урганишга жиддий тайёргарлик кўрганликларини уларнинг дастлабки маъруза тақдиротлари билан қилган чиқишларида ҳис этдим.

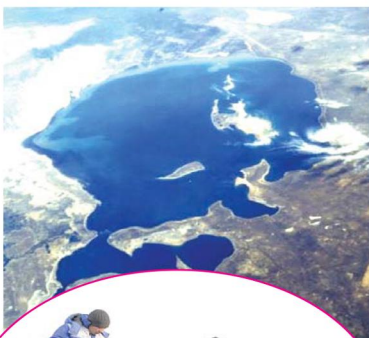
Глобал муаммони ҳал этишинда муқобил йўллари ва усуллари ҳақида, аҳоли соғлигини яхшилаш бўйича, тоза сув билан таъминлаш режалари, озиқ-овқат хавфсизлиги, минтақа

ёшларини иш ва ўқиш билан банд этиш тўғрисидаги кўплаб таклиф ва тавсиялар берганликлари шоҳиди бўлиб, ҳамкасбим О До Сеоннинг фидойилигига ҳамда юксак заковатига қойил қолдим.

Меҳмонлар Самарқанд, Бухоро, Урганч ва Нукус шаҳарларида ҳам ўз таширларини давом эттириб, учрашувлар, илмий анжуманлар ўтказишди, янги дўстлар ва ҳамкорлар орттиришди.

Меҳмон талабалар Мўйноққа яқин жойдаги «Кемалар қабристон» ҳудудида бўлиб, денгиз ўсимликлари ва ҳайвонот дунёси билан танишишди, гербарийлар тўплашди. Экологик инквизиция мудҳиш оқибатлари ҳақида аниқ тасаввурга эга бўлишди. Менимча, бу таасуротлар уларнинг хотираларида бир умрга муҳрланиб қолди.

Профессор О До Сеоннинг 20 йилга мўлжалланган ушбу лoйиҳаси Жанубий Корёя ҳукумати томонидан кўлаб-қувватланиб, молиялаштирилган. О До Сеоннинг глобал муаммога жиддий ёндашуви эса юксак профессионализм намунасидир.

анага биноан, улар ўз университетлари билан доимий алоқада бўлиб, ҳамкорлик ва ҳoмийлик қилиб келишади.

Тан бериш керакки, Ўзбекистондан 5,5 минг километр олдига жайратган бу олижаноб инсон, хокисор олим минтақамиз муаммосини ўз муаммоси сифатида қабул қилиб, муносабат билдирибгина қолмасдан, амалий ҳаракатларга жазм қилган ва ўзининг бу хайрли ишига талаба ёшларни ҳам фаол жалб этмоқда.

Ҳамкасбларимнинг 2019 йилги таширифи янги талқинда давом этди, икки мамлакат олимлари ва талабаларининг илмий-амалий ҳамкорликлари миқёси кенгайди. Делегация аъзоларини Ўзбекистон Республикаси Инновацион ривожланиш вазирлиги раҳбарияти самимий қабул қилиб, профессор О До Сеон раҳбарлигидаги Корё университети олимлари иштирокида тайёрланган янги ASSURE лoйиҳаси, яъни Орoл денгизини қайта тиклашда қуёш энергиясидан фойдаланиш, ҳудудда қуёш панеллари ёрдамида энергия ишлаб чиқариб, экспорт қилиш ва даромад тушумини ҳудудни ривожлантиришга йўналтиришга бағишланганлиги ва Ўзбекистон учун манфаатли бўлган бу лoйиҳани вазирлик қўлаб-қувватлашини билдирди. Ҳақиқатан ҳам, бу қизиқарли ва истикболли лoйиҳа бўлиб, кўплаб хорижий компаниялар иштироки назарда тутилган.

Жанубий Корёяда 400 дан ортиқ олий таълим муассасаси мавжуд, шуларнинг биринчи учлигига кирган Корё университети битирувчилари орасида жаҳонга машҳур «Hundai», «Samsung», «SK Group» каби компаниялар раҳбарлари етишиб чиққан. Ань

Орoл денгизи ва Орoлбўйи муаммоларига бағишланган чиқишимда ҳудудда юзага келган вазиятни ўнглаш бўйича бошланган ҳаракатлар, қабул қилинган фармонлар ва мақсадли дастурлар, Нукус шаҳрида ташкил этилган Президент жағфармаси, «Йўл хариталари» хусусида батафсил маълумот бериб, йирик бизнес вакилларининг ҳудудга мақсадли инвестициялар киритиш имкониятлари ва бунда уларга давлат томонидан бериладиган кафолатлар ҳақида сўзладим. Бу эса иштирокчиларда катта қизиқиш уйғотди.

Форумда иштирок этган Корёянинг йирик бизнес компанияларидан бўлган «SK Group» раҳбарияти ҳам ушбу масалага ўз қизиқишини билдирди. Профессор О До Сеон ҳам уларга мурожаат қилиб, корёйс ва ўзбек олимлари бошлаган Орoлбўйи ҳудудида қуёш энергиясига доир экологик инновацион технологиялари лoйиҳаси бўйича ҳамкорликка даъват этиб, фикрларимни қўлаб-қувватлади. Жаҳонда давом этaётган коронавирoс пандемияси шароитида ҳам мулоқотларимиз онлайн тарзда давом этмоқда.

Яқинда Г. В. Плеханов номидаги Россия иқтисодий университети Тошкентдаги филиалида «Орoл денгизи муаммолари бўйича халқаро ҳамкорлик» мавзусида халқаро илмий-амалий видеоконференция ўтказилди. Унда БМТнинг Ўзбекистондаги Координатори Хелена Фрезер хоним, ҳамкасбим ва дўстим Корё университети профессори О До Сеон, Орoлни кўтқариш Халқаро жағфармаси агентлиги раҳбари Вадим Соколов, Москва давлат халқаро муносабатлар институтининг Тошкент шаҳридаги филиали директори Бахтиёр Исломов ва бошқа етук олимлар ҳамда мутахассислар фаол иштирок этиб, ўзларининг қимматли фикрларини билдиришди.

Асосан инглиз тилида бўлиб ўтган онлайн анжуманда, талабаларимиз глобал муаммо бўйича ўз муносабатларини билдиришди. Профессор О До Сеон ушбу анжуман юксак даражада ўтказилганлигини, унда ҳамкасблар ва аynиқса, талаба ёшларининг фаол иштирокидан мамнун бўлганлигини изҳор этди. Карантиндан кейин Ўзбекистонга келиб, жонли мулоқотлар ўтказиш режаларини баён этди.

Бир сўз билан айтганда, Орoл фожиаси ва минтақа муаммолари нафақат олимлар ва талабаларни, балки халқларни ҳам бирлаштиради ва бу, албатта, ўзининг ижобий натижасини беради.